

* Algunes orientacions als

pares per treballar aquests hàbits

Prèvies

- Els adults som els primers que hem de tenir interioritzades aquestes normes.
- Els infants han de ser capaços de saber comportar-se en cada situació. Per exemple, no és el mateix comportament el que hem d'observar a casa que en un restaurant.
- Direm les coses no més d'una, dues o tres vegades, i avisarem que si no hi ha un canvi se'n derivarà una conseqüència lògica.
- Quan actuem ens podem equivocar, i si això ens passa estarem a temps de demanar disculpes. Però el fet de no actuar per por a l'equivocació, "el deixar fer", ens comportarà perdre un tros de respecte el qual ja no recuperarem.
- El to de veu, la mirada, el gest, etc, i no sols l'acció o les paraules, també són mostres de bona o mala educació.

Sistemàticament

- Amb els infants més petits (de 3 a 6 anys) algunes d'aquestes normes no es podran treballar ni tampoc ho podrem fer sistemàticament. Haurem de fer una tria, introduir-les a poc a poc i anar rectificat les conductes errònies mitjançant la repetició i l'exemple.
- A partir dels 7 anys totes les normes que apareixen en aquest manual s'han d'haver adquirit, s'han de practicar i s'han d'exigir.
- Buscarem una estona en la que estigui reunida tota la família (després d'un àpat, el diumenge al vespre, etc) i llegirem tres o quatre normes. Les comentarem i buscarem exemples per il·lustrar una conducta correcta i una d'incorrecta. Ens podem ajudar de representacions, d'escenes de pel·lícules...
- Quan acabem el llistat, tornarem al principi, però ara descriurem una situació i preguntarem com s'ha d'actuar. No exagerarem sinó que partirem de la realitat.

Aprofitant una situació

- A casa, o en un altre lloc, estant amb els germans o amics, si es manifesta una conducta incorrecta: deixarem el que estàvem fent -esperarem uns segons per aconseguir un clima d'assossec i d'atenció- descriurem la conducta incorrecta que hem vist i preguntarem com s'hauria d'haver actuat.
- Anant pel carrer, mirant la televisió, per exemple. Si veiem una conducta incorrecta: preguntarem si han vist alguna cosa que els ha cridat l'atenció, comentarem el fet i preguntarem com hauria d'haver actuat aquella persona.

Les regles d'or

- S'aprèn de l'exemple, de la reciprocitat, de la coherència, de la pràctica i, algunes vegades, de la flexibilitat.
- L'hàbit educat a la primera infància és més fàcil d'adquirir, i és quan s'aprèn realment, i més difícil que s'oblidi en el futur.

*

Presentació

Ningú no discutirà la sensació de benestar que sentim quan, en les relacions humanes, ens trobem amb una persona ben educada. Una persona cortès ens envia un senyal d'aproximació pacífica i ens predisposa a la comunicació. Deu ser perquè la cortesia, que no deixa de ser una convenció, és una de les manifestacions de la **civilització** i, per tant, un signe de la superació de la primarietat.

Si observem amb deteniment l'evolució de la nostra societat veurem que al llarg del temps les escales de valors van canviant –el que era reprobable fa uns anys ara és admès, o a l'inrevés–, però la convenció social és una constant. Molta part del substrat del nostre progrés està constituït per convencions; el llenguatge, la matemàtica, les lleis, etc., ho són. Sabem, o intuïm, que el grup humà només es pot mantenir com a tal si establim i respectem unes normes de relació. Així sorgeix el concepte de **civilitat**.

Al llarg de la història recent aquest conjunt de normes de convivència ha rebut diversos noms. Amb tot, la nostra llengua fixa el concepte mitjançant una paraula que ens pot agradar més o menys, però que és la denominació normativa: **urbanitat**.

Aquest opuscle no pretén exhaurir la riquesa de la tradició de les bones maneres, sinó que només pretén mantenir un mínim irrenunciable que, de ben segur, fa més fàcil la convivència. Ho fem sense complexos, perquè avui sabem de forma clara que la negació de la convenció és incompatible amb l'adquisició i la pràctica dels valors.

Des de l'Escola convidem a tots els agents educatius que intervenen en el procés de creixement social dels nens i dels joves a col·laborar amb nosaltres perquè aquests infants i joves siguin persones que saben viure en societat.

Gràcies

La Direcció

Civilització

Avançament de la humanitat en l'ordre intel·lectual, social i moral.

Civilitat

Qualitat de civil, de qui té les maneres acostumades entre les persones que viuen en societat; demostració de les bones maneres.

Urbanitat

Cortesia en les maneres.

Civilitat

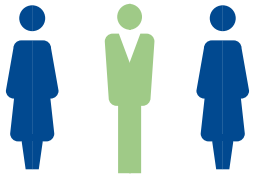
Breu manual d'urbanitat per als nostres alumnes

1

El tracte amb els altres

- Sigues servicial i no busquis la teva comoditat.
- Ajuda qui s'entrebanqui o rellisqui, i a qui li hagi caigut alguna cosa a terra.
- Has de portar personalment la teva cartera o equipatge, a no ser que hi hagi una causa que t'ho impedeixi.
- Quan parlis, mira la persona amb qui ho fas, i usa un to de veu natural.
- Quan parlis amb persones grans amb les que no tens confiança, tracta-les de vostè, de professor, o de professora. No obstant, les pots tractar de tu si ho fas amb respecte.
- Escolta amb interès i respecte la persona que et parli i no l'interrompis.
- Vigila les expressions: “no vull”, “no em dóna la gana”, “per què”, “jo no he estat”.
- No escoltis les converses dels altres ni t'hi fiquis.
- Si has de parlar amb algú en un pas estret, posa't a un costat per poder deixar passar.
- Si camines al costat d'una persona gran, dóna-li la dreta, obre-li la porta, deixa-la passar primer, i a l'escala cedeix-li el costat de la barana.
- No passis entremig de dues persones que estiguin parlant. Si no pots passar per darrera, demana-ho educadament.
- Si has de badallar, esternudar o tossir, posa't la mà o el mocador davant de la boca o del nas, no facis soroll i gira't lleugerament.
- Saluda els amics o els professors amb els que et creuis.

2

Neteja i ordre

- Per venir a l'escola usa un vestit i un calçat adequat, com si anessis a treballar. Evita la roba molt exagerada (molt curta o molt llarga, molt ampla o molt estreta, per exemple).
- Al vestidor o a l'aula plega o penja correctament la roba.
- Després de practicar l'esport dutxa't i canvia't de roba.
- Mantingues les teves coses (pupitre i taquilla) ordenades, netes i controlades.
- En el moment de seure o d'aixecar-te no facis soroll amb la cadira i procura no donar cops.
- Si ets l'últim a marxar de classe, tanca els llums i la porta.
- Recorda que no a tot arreu es pot jugar.
- No embrutis, i si cal, recull els papers de terra encara que no els hakis llençat tu.
- Qualsevol cosa que hakis de llençar, guarda-la fins que trobis una paperera o el contenidor adequat. No tiris mai res a terra.
- No posis mai els peus sobre una taula o sobre una cadira.

3

A casa

- Lleva't així que et cridin, i vés al llit quan t'ho diguin.
- Dóna el bon dia als teus familiars i a tothom que sigui a la casa.
- Fes puntualment els encàrrecs que et demanin, sense protestar.
- Ajuda a les feines de la casa.
- Tingues la teva habitació sempre ben endreçada.
- No surtis de casa sense dir-ho.
- Comparteix les teves coses amb els de casa.

4

A l'escola

- Per parlar demana permís o aixeca la mà.
- A l'aula seu correctament.
- Fes les preguntes que creguis oportunes als professors, però sense exigències i amb correcció.
- No t'alcis per cap motiu quan parla el professor; espera que acabi i que et doni permís.
- Si et renyen o et posen una sanció, reconeix que la mereixes i, si creus sincerament que no, parla'n amb educació i en privat amb qui te l'hagi imposada.
- Si per culpa teva castiguen un company, no esperis a presentar-te al professor.
- Respecta el material de l'escola, ja que està al servei de tots. També les propietats dels companys.
- Quan feu una visita cultural o una excursió:
  - No facis manifestacions exagerades si alguna cosa et sorprèn.
  - Durant les explicacions guarda silenci i no facis comentaris, ni en veu baixa.
  - No cridis ni juguis amb els companys.
  - Deixa-ho net.
  - Puja als vehicles sense donar empentes, i no t'aixequis durant el trajecte.

5

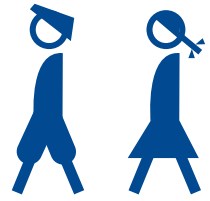
En els moments d'esport, de joc o de lleure

- Respecta les normes del joc i accepta les determinacions del monitor o àrbitre.
- Sigues puntual als entrenaments i no faltis als partits.
- Perdona les incorreccions i les equivocacions dels altres.
- No et burlis dels que tenen dificultats per fer esport. Tothom té el dret a practicar-ne.
- Si guanyes, no avergonyeixis l'oponent. I si perds, no protestis i accepta la derrota.
- Anima el teu equip però no insultis el contrari.
- En un acte públic, aplaudeix amb moderació. I si no t'ha agradat no cridis, ni xiulis, deixa d'aplaudir i així mostraràs el teu desacord.

6

Anant i venint

- Sigues puntual a qualsevol convocatòria.
- Procura circular sempre per la vorera de la dreta. Si has d'anar per la de l'esquerra, hauràs de deixar passar al que va per la seva mà.
- Baixa de la vorera abans que ho hagi de fer una persona més gran o, davant un obstacle a la vorera, deixa passar la persona més gran encara que no vagi per la seva mà.
- Abans d'entrar a un lloc truca i espera que et donin permís per entrar.
- En el transport públic:
  - Guarda la teva tanda i no et “colis”.
  - Demana perdó per les molèsties que puguis ocasionar.
  - Paga el bitllet.
  - Cedeix el lloc als ancians, als malalts, a una persona amb un nen als braços o a una senyora embarassada.
  - Ajuda a pujar i a baixar a les persones que ho necessitin.
  - Abans d'entrar situa't a un costat de la porta i deixa sortir.
  - A les escales mecàniques procura deixar lliure la mà esquerra.
  - Si vols tancar o obrir una finestra o una persiana, pregunta abans als teus companys de viatge si els molesta que ho facis.
  - No estiris massa les cames i no posis mai els peus sobre el seient.
  - No ocupis els seients vuits amb coses teves; si ho fas, les has de treure quan vegis que algú té intenció d'ocupar-los.
  - No llencis coses a terra (papers, “pipes”, xiclets...).

7

A taula

- Mentre esperes que et serveixin no facis soroll ni mostris impaciència.
- Asseu-te al lloc acostumat, o espera que te l'indiquin.
- No comencis a menjar fins que ho faci la persona més gran, la que presideix la taula, o fins que t'ho diguin.
- Seu correctament, no posis els colzes sobre la taula i no els eixamplis, no amaguis les mans sota la taula.
- No t'aixequis fins haver acabat de menjar; si ho has de fer, demana permís i excusa-te'n.
- El menjar es porta a la boca amb els coberts i no a l'inrevés.
- En acabar d'usar els coberts deixa'ls paral·lels sobre el plat. El tovalló es deixa sobre la taula a mà dreta.
- No passis el braç per davant d'un company de taula. Si has de menester una cosa, demana-la amb educació.
- Agafa només el que necessitis.
- No facis soroll amb la boca, ni parlis amb la boca plena. Si t'has de treure una cosa de la boca, fes-ho discretament i posant l'altra mà al davant.
- Dóna les gràcies a qui et serveix.
- Avança't a parar o a desparar la taula, no esperis que t'ho diguin.

8 Expressions que sempre

han d'estar presents

- **Bon dia, bona tarda, bona nit**
Sempre que entris o surtis d'un lloc, o que et creuis amb una persona coneguda.
- **Gràcies**
Quan algú t'ha ajudat, t'ha explicat o deixat una cosa, t'ha deixat passar...
- **Si us plau**
Quan demanis una cosa.
- **Perdó**
Quan has molestat algú o preveus que li pots ocasionar una molèstia.
- **Amb molt de gust**
Quan et demanin un favor, una ajuda.
- **De res**
Quan et donin les gràcies.

Sigues agradable, somriu. La timidesa en el tracte només es justifica a la infància.